

Prejšnji teden smo pisali o škandalu, do katerega je skoraj prišlo na vladni komisiji za izvajanje zakona o popravi krivic, ko so skoraj ugodili vlogi Zmaga Jeliniča in mu priznali status političnega zapornika, obdobje prestajanja kazni pa mu šteli v pokojninsko dobo v dvojnem šteju ter priznali pravico do odškodnine. Ločeno mnenje predsednika komisije je takšno, kot bi ga napisal Jelinič.

Foto: arhiv Demokracija

Živeti od goljufije

Jelinič je na komisijo naslovil svojo vlogo z besedilom, ki je skrajno zavajajoče. Soočil jih je s konstruktom, v katerem je zlepil skupaj dve povsem različni stvari. Glavno, to je, da je bil junija 1975 obsojen zaradi sodelovanja pri ropu starega rožja iz Narodnega muzeja v Ljubljani, zaradi česar je bil najprej obsojen na pet let in šest mesecev zapora, na drugi stopnji pa na tri leta in pol, od česar je na Dobu odsedel samo dve leti in dva meseca (od 6. januarja 1975 do 1. marca 1977), je v vlogi prekril z nekakšno svojo zgodbo, ko naj bi bil imel "težave" na služenju vojaškega roka v začetku 70. let. Ni nam znano, koliko je na zvezi Jelinič-komisija šlo za dogovor, toda več indicij kaže, da je šlo in da je "strokovna" sodelavka komisije Nataša Abram člane komisije zavajala.

Zavajanje komisije

Abramova je za komisijo izdelala poročilo, v katerem je povzela Jeliničev zavajajoči konstrukt. V njem je zapisala, da "vlagatelj zahteva popravo krivic za obdobje, ko je bil na služenju vojaškega roka v preiskavi zaradi širjenja rasne,

verske in nacionalne nestrpnosti, klevetanja države in njenih organov. Po njegovi navedbi so zaradi partizanske preteklosti družin njegovih staršev vojaški preiskovalni organi poslali njegov kazenski primer v roke slovenske Službe državne varnosti". Mimogrede, Jelinič za kaj takšnega ni navedel nikakršnega dokaza. To je le njegova trditve, ki pa je izmišljena, vsaj v za komisijo bistvenem delu, z resničnimi razlogi za njegovo obsodbo na zaporno kazen.

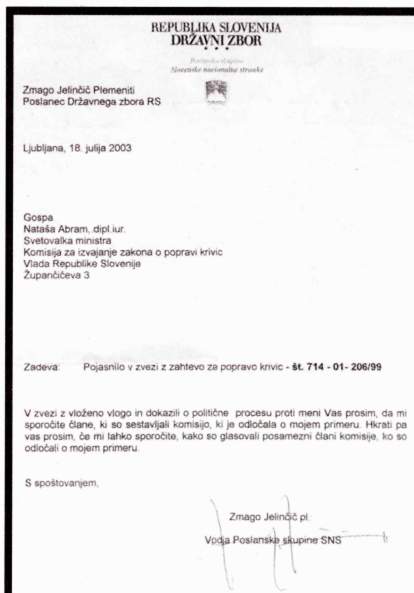
Abramova nadaljuje: "Leta 1975 je bil obsojen zaradi napeljevanja h grabežu po 255/I KZ v zvezi z 250. čl./I KZ, kljub pomanjkanju dokazov so ga obsodili na 5 let zaporne kazni, po pritožbi znižali na 3,5 leta. Po prestani kazni 1,5 leta ni dobil službe, zapirali so ga ob vsakem prihodu tujih državljanov, ni prejel potnega lista ipd." Abramova je torej nasledla Jeliničevim trditvam, ki pa so popolno izključenje dejanske resnice. Celo več, v poročilu članom komisije je med

dokazili navedla sodbo Okrožnega sodišča v Ljubljani z dne 11. 6. 1975, ki pa je člani komisije niso dobili v roke. Iz prvostopne sodbe bi namreč jasno videli, zakaj je bil Jelinič obsojen in zaprt. V njej

je predlagala obdobje prestajanja Jeliničeve "kazni od 6. 1. 1975 do 29. 6. 1978 v pokojninsko dobo v dvojnem šteju", nato pa pravico "do odškodnine za obdobje prestajanja kazni od 6. 1. 1975 do 1. 3. 1977".

Jelinič je bil 1. 3. 1977 predčasno izpuščen iz zapora, zato bi bilo nerazumljivo, zakaj bi dobil pravico do pokojninske dobe v dvojnem šteju (če bi bil seveda politični, ne pa kriminalni zapornik) za izrečeno zaporno kazen, ne pa za prestano.

Očitno je zadeva puščala na vseh koncih, zato strokovni službi komisije ni preostalo drugega, kot da Jeliniču pošlje poziv, da svojo vlogo dopolni tako, "da bo razvidno, da je bil neupravičeno zaprt iz ideoloških, razrednih ali političnih razlogov". 17. februarja 2003 je zato Jelinič komisiji poslal dopis (tudi tega kot še druge z oznakami državnega zbora, kar je bil očitni pritisk na komisijo in zloraba poslanske funkcije za zasebne namene), ki je vreden, da si ga podrobneje pogledamo. Med drugim je zapisal: "Leta

Pri svojih dopisih komisiji za popravo krivic je Jelinič v zasebne namene – in to skrajno goljufive – zlorabljal oznako državnega zbora in dopis, da je vodja poslanske skupine SNS. Po javni objavi "Jeliničevega primera" je komisiji poslal zgornji dopis s zelo čudnimi željami.

1970 sem bil pred preiskovalnim sodnikom vojaškega sodišča v Splitu zaslišan v zvezi s tremi člani vojnega kazenskega zakona, in sicer zaradi 'širjenja rasne, verske in nacionalne mrznje i razdora', 'širjenja lažnih vesti' in 'vrešanje države, njenih organa i predstavnika'.

Jelinčičevo sprenevedanje

Šlo je za prijavo mojih stališč v zvezi s samostojno Slovenijo, ki v tistih časih niso bila primerna. Zagovarjal sem tezo, da Slovenija v okviru SFR Jugoslavije nima bodočnosti, da plačujemo v skupni proračun prevelike in nesorazmerne dajatve, zagovarjal sem tezo, da bo prej kot slej prišlo do razpada SFR Jugoslavije in da bo njen razpad na njenem ozemlju zahteval več žrtev kot druga svetovna vojna in da bo prišlo do, kot se je takrat reklo, bratomorne vojne med republiko Srbijo in Hrvaško seveda pa z vpletenostjo Bosne in Hercegovine. Poudarjal sem tudi problematiko albanskega življa na Kosovem in govoril o bodočih zapletih. Kritiziral sem obstoječo oblast in komunistično partijo, katere član nikoli nisem bil.

Obtožnica, ki mi jo je izročil preiskovalni sodnik je bila zelo obsirna in mi je o njej rekel, da za vse skupaj na vojaškem sodišču lahko dobim 13 let in 3 mesece zopora, kot je izjavil, v Sarajevu. Vso dokumentacijo sem poslal očetu v Ljubljano, ki je kot borec z dvojnimi štetjem od 1. 5. 1941 dalje urgiral v Beogradu, tako da so vojni preiskovalci kasneje izdali dokument da 'vojni tuzilac odustaje od gonjenja' in vse skupaj predali ljubljanski izpostavi SDV v obdelavo."

Po očetovih stopinjah

Kot vidimo, gre za nakladanje, ki nima seveda nič skupnega z ropom v Narodnem muzeju. Stvar je seveda preveč očitna, da bi lahko ugotovili, da sta bila Abramova, ki je celo svetovalka pravosodnega ministra, in Janez Lukač, predsednik komisije, zavedena. Kot vidimo, Jelinčič za svojega očeta pravi, da je bil "borec z dvojnimi štetjem od 1. 5. 1941". Res je bil poleti 1941 član tako imenovanih "borbenih grup", predhodnice Vosa (kasneje pa tudi njenih naslednic vse do Udbe), toda od 1. 5. 1941

- Dogajanja v preiskovalnem postopku pred organi vojaškega sodstva kažejo, da je bil g. Zmaga Jelinčič Plemeniti v resni preiskavi, na kar kaže tudi udeležba v postopku visokih preiskovalnih vojaških organov. Da je bil zadeva zaključena na intervencijo očeta g. Jelinčiča, je v tem obdobju kar normalno, saj je bilo zaključenih mnogo zadev (ti so naši!), toda sklep Vojaškega sodišča v Splitu, kljub temu kazenski postopek zoper Zmaga Jelinčiča Plemenitega nadaljuje.

- Da je primer "državne sovražnosti" predan organom lokalne državne varnosti, je bilo v tistem času običajno (zato je verjeti pričam, zaslišanim v tem postopku), ki so zadeve tudi "drugače" poznale.

- Ali obstaja verjetnost, da je bilo očitano kaznivo dejanje vodeno iz službe državne varnosti? Preciznost vedenja o posameznih dejanjih kaže na to, da je storitev kaz. dejanja osmišljena in udeležena z vodenjem in koordinacijo iz službe državne varnosti, kajti ta služba je potrebovala človeka Jelinčičevega kova za delo v tujini (iniciativnost, znanje in njegovo poznavanje razmer v slovenski emigraciji). Na to kažejo tudi obvestila v javnosti v njegovih "dosjejih", zlasti o aktivnostih, ki jih je počel v tujini, ki so jih glede na usmeritve poizvedovali, nesporno usmerjali poznavalci razmer med slovensko emigracijo v Angliji.

- Armatovski obremenjuje Jelinčiča kot napeljevalca k storitvi kazenskega dejanja tako intenzivno, da kaže že k pripravljajnim dejanjem, čeprav je očitno, da je del dejanj tekel mimo Jelinčiča oziroma udeležencev, na primer določanje vrednosti - iskanje cen v Avstriji in Angliji za stare pištole.

- Teško je verjeti, da bi Jelinčič z opisovanjem ključa - brez potrebnih odtisov in izmer omogočil dvojniki ključa - temveč je potrebno njegov izvor iskati drugje. Tudi razmerje Armatovskega do ostalih soobtoženih - Štek, Simonič in Petrovič kaže, da je težko razumeti, da je Jelinčič napeljeval, ali celo pripravljaj kaznivo dejanje, če pa je Armatovski samostojno vodil, ne le krajo, temveč tudi prodajo orožja. Izjava Armatovskega v Londonu kaže, da gre še za "nekoga", ki je v tej verigi storilstva pomembno vplival, pa po oceni sodišča ne more razbremeniti Jelinčiča - zakaj ne?; npr. zaslišanje izvedenca ključavničarske stroke, kar zahteva v obrambi Jelinčič.

V Ljubljani, 24.06.2003

Janez LUKAČ

Ločeno mnenje Janeza Lukača, predsednika komisije, v katerem je z naklonjenostjo prisluhnil Jelinčičevim izmišljijam.

zagotovo ne. Razen če seveda tudi tega podatka ne upoštevamo kot tipično Jelinčičevo nakladanje.

V nadaljevanju dopisa komisiji Jelinčič piše, kako je bil po prihodu iz vojske pod drobnogledom SDV in kako so mu potem med krajo orožja iz Narodnega muzeja podtaknili njegovo sodelovanje pri kraji. Obsodili naj bi ga bili brez kakršnih koli dokazov, pri čemer omenja poligraf, ki pa seveda ne spada med dokaze, in nadaljuje: "Sodnik Petrič me je obsodil na pet let strogega zopora, ki so mi jo na podlagi pritožbe sicer skrajšali na tri leta strogega zopora, ko pa sva se srečala že v samostojni Sloveniji pa nikakor nisem mogel razumeti kako da sem bil zaprt, saj naj bi me on obsodil zgolj na pogojno kazen, saj da vendar misem bil nič kriv."

"Izginuli" dokumenti

Takšne zgodbe je prodajal komisiji. Toda to še zdaleč ni vse: "Dokumenti in materialni dokazi, ki so dokazovali mojo nedolžnost, so izginili iz policijskih in sodnih arhivov, v času po izpustitvi iz zopora pa so se razširile tudi govornice, naj Jelinčič nikar ne poskuša karkoli ali kakorkoli znova odpreti zadeve z

obnovo procesa, da se mu ne bi kaj zgodilo. Sicer pa so govorili: 'kaj pa misli da je, ali misli da mu bo država pripravljena plačati zahtevke zaradi protizakonitega zopora?'"

Če so dokumenti in dokazi res izginili iz arhivov, kot trdi, si lahko le mislimo zakaj in kdaj. Saj je tudi ta njegova sodba oziroma kaznivo dejanje ropa v Narodnem muzeju "izginilo" iz udbovske evidence.

Seveda bi bilo za bralce zanimivo celotno Jelinčičevo pismo, vendar prostor ne dopušča dolgih navedkov, zato naj navedemo zamo še zadnji del: "Nedvomno je šlo v mojem primeru za kršitev načel in pravil pravne države in je bil izrek zoporne kazni izrečen na osnovi zlorabe zakona iz političnih in ideoloških razlogov. V prvem poslanskem mandatu sem poskušal zadevo odpreti v državnem zboru, v komisiji, katere član sem bil, vendar je bil takratni predsednik te komisije g. Jože Pučnik proti (prepričan sem da zaradi osebnih razlogov. Sam sem bil namreč med soustanovitelji socialdemokratske stranke, kasneje pa sem odšel iz nje in ustanovil svojo stranko). Prepričan sem, da je zdaj skrajni čas, da se zadeva reši v imenu pravičnosti in resnice ter da se mi nadomesti vsaj mo-

ralna škoda, ki mi je bila storjena, saj bivšega režima ni več, njegovi ostanke pa, upam, niso več pri močeh."

Skratka, ah in oh, pihajmo na dušice članom komisije, da bi ti laže prezrli goljufijo.

Z gorjačo nad komisijo

In takoj v zadnjem odstavku še z gorjačo: "Upam, da mi ne bo potrebno ponovno rekonstruirati dogodkov in grozljivosti, ki sem jih preživljal takrat in tudi kasneje, in da mi bo sedanja oblast priznala kar mi mora priznati. Zagotovo je moja prošnja oziroma vloga dosti bolj utemeljena kot pa so bile vloge nekaterih, ki so dobili vloge že ugodno rešene."

Da je njegova "vloga dosti bolj utemeljena kot pa so bile vloge nekaterih ..."? Če bi bili pravna država, bi moral Jelinčič z njo pristati na sodišču, saj je zavesto zavajal in goljufal državno komisijo, prek katere je poskušal izigrati zakon (o popravi krivic).

Mimogrede: če bi bil Jelinčič res nedolžen in če bi res šlo za to, kar je poskušal s pomočjo nemogočega konstrukta prodati komisiji, potem bi že zdavnaj na sodišču vložil obnovo svojega primera. Pri obnovi bi dobil neprimerno več, vsaj v odškodninskem delu. Tako pa, poskušajmo, mogoče bo šlo. In bi ubili več muh na mah, ogoljufali bi vladno komisijo, dobili bi penzijo in odškodnino, za nameček pa bi lahko še komisijo osmešili in s tem zrušili.

Lukačevo skrupucalo

Da bi bila zadeva videti še "prepričljivejša", je Jelinčič komisiji predlagal zaslišanje dveh "prič", Romana Leljaka in Jožeta Lesa, ki pa nista z ničimer podprla Jelinčičevega konstrukta. Šlo je le za delanje megle. Člani komisije so na seji 24. junija 2003 zavrnilo Jelinčičevo goljufivo vlogo, proti je bil le predsednik komisije Janez Lukač, ki je napovedal svoje ločeno pisno mnenje. To je takšno skrupucalo, da ga niti navajali ne bomo, saj bi ga s tem preveč osmešili v javnosti. Morda se bo nekdo vprašal, zakaj Jelinčiču plemenitemu namenimo toliko pozornosti. Samo zato, da pokažemo, kako nekateri v Sloveniji dobro živijo s pomočjo goljufij.

Franc Novak